

**Latvijas elektronisko sabiedrības saziņas līdzekļu attīstības
NACIONĀLĀ KONCEPCIJA
2003.-2005. gadam**

1. Konceptijas mērķi

1. Definēt sabiedrisko un komerciālo raidorganizāciju attīstības galvenos virzienus 2003.-2005. gadam.

2. Nodrošināt optimālu sabiedrisko un komerciālo raidorganizāciju līdzsvaru elektronisko sabiedrības saziņas līdzekļu tirgū, kā arī neatkarīgo producentu darbības lauku, kas veicinātu sabiedrībai vajadzīgu programmu veidošanu nacionālā, reģionālā un vietējā līmenī:

* nodrošināt sabiedrības vispārēju informētību par savu pilsētu, novadu, valsti, Eiropu un pasauli;

* veicināt sabiedrības aktīvu līdzdalību demokrātiskajā procesā, sabiedrības integrāciju un latviešu kultūras attīstību;

* veicināt godīgu un līdzvērtīgu konkurenci starp elektroniskajiem sabiedrības saziņas līdzekļiem un pārējiem plašsaziņas līdzekļiem (presi un citiem).

3. Radīt priekšnoteikumus veiksmīgas konkurences vides attīstībai, lai nodrošinātu raidorganizāciju programmu veidošanu uz dažādības, kvalitātes un profesionālisma principiem.

2. Nacionālā radio un televīzijas padome

Pēdējo trīs gadu laikā Nacionālā radio un televīzijas padome ir paveikusi nozīmīgu darbu, kas saistīts ar iekšējo normatīvu izstrādāšanu, lai tiktu nodrošināta stabila, pēctecīga un uz vienotiem principiem balstīta lēmumu pieņemšanas procedūra. Būtiskākie pieņemtie normatīvi ir:

1. instrukcija "Par valodas uzskaiti komerciālo radio raidorganizāciju izplatītajā programmā";

2. instrukcija "Par bērnu un pusaudžu aizsardzību pret vardarbības kaitīgo ietekmi televīzijas raidījumos";

3. instrukcija "Par Nacionālo pasūtījumu", kas bija spēkā līdz 2002. gadam, kad ar sabiedriskajām raidorganizācijām tika noslēgta Vienošanās par Nacionālo pasūtījumu.

Nacionālā radio un televīzijas padome sabiedrisko raidorganizāciju saimnieciskās darbības uzraudzībai ir izveidojusi revīzijas komisiju un Radio un televīzijas likuma izpildes kontroles komisiju.

Nacionālā radio un televīzijas padome ir aktīvi iesaistījusies likumdošanas sagatavošanas procesā:

1. Radio un televīzijas likuma grozījumu izdarīšanas procesā pārstāvējusi grozījumu redakciju vai eksperta viedokli;

2. sagatavojusi un nodevusi izskatīšanai LR Saeimā un Tieslietu ministrijā Priekšvēlēšanu aģitācijas likumprojektu;

3. izstrādājusi administratīvo pārkāpumu kodeksa grozījumus, kas paredz piešķirt Nacionālajai radio un televīzijas padomei tiesības piemērot raidorganizācijām administratīvos naudas sodus;

4. piedalījies Ministru kabineta noteikumu projekta "Latvijas sabiedrībai īpaši svarīgo notikumu saraksts un notikumu pārraidīšanas kārtība televīzijas raidorganizācijās" izstrādē.

Izvērtējot iepriekšējo septiņu gadu laikā iegūto pieredzi, kas ir saistīta ar Radio un televīzijas likumā noteikto pamatfunkciju izpildi - sabiedrības interešu pārstāvniecību elektronisko sabiedrības saziņas līdzekļu jomā; kontroli pār raidorganizāciju darbības atbilstību spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem; vārda un informācijas brīvības nodrošināšanu; kā arī visu veidu elektronisko sabiedrības saziņas līdzekļu līdzsvarotības un līdzsvarotas attīstības veicināšanu, Nacionālā radio un televīzijas padome atzīst, ka tās pārraudzībā esošās sfēras rada interešu konfliktu. Iespējamās neobjektivitātes pamats atklājas apstākļi, ka, no vienas puses, tiek pildīta divu sabiedrisko raidorganizāciju kapitāla daļu turētāja funkcija, bet, no otras puses, tiek uzraudzīta Radio un televīzijas likuma prasību ievērošana visu raidorganizāciju darbībā.

Juridisko interešu konfliktu būtu iespējams novērst, izdarot grozījumus Radio un televīzijas likumā un izstrādājot Sabiedrisko raidorganizāciju likumprojektu, kas paredzētu:

1. Nacionālajai radio un televīzijas padomei saglabāt Radio un televīzijas likuma kontroles, raidorganizāciju darbības uzraudzības, licenču piešķiršanas, sabiedrības interešu pārstāvniecības un visu veidu elektronisko sabiedrības saziņas līdzekļu līdzsvarotības un līdzsvarotas attīstības veicināšanas funkcijas;

2. sabiedrisko raidorganizāciju kapitāla daļu pārvaldīšanas funkcija ir nododama jaunizveidotai, neatkarīgai institūcijai, kuras kompetencē būtu Latvijas Televīzijas un Latvijas Radio statūtu un valdes sastāva apstiprināšana, ģenerāldirektora iecelšana, budžeta projekta sagatavošana un tā izpildes kontrole un revīzijas nodrošināšana.

Līdz šādas institūcijas izveidošanai Nacionālā radio un televīzijas padome apņemas nodrošināt maksimālu atklātību lēmumu pieņemšanā, kas skar Latvijas Televīzijas un Latvijas Radio kapitāla daļu turētāja funkciju izpildi. Nepieciešams izveidot arī pastāvīgu raidorganizāciju programmu kontroles sistēmu un efektīvu pārkāpumu uzskaites mehānismu, kas nodrošinātu sabalansētu Nacionālās radio un televīzijas padomes attieksmi pret sabiedriskajām un komerciālajām raidorganizācijām.

Nākamie būtiskākie darbības uzdevumi Nacionālajai radio un televīzijas padomei ir:

1. Radio un televīzijas likumā paredzēto sankciju sistēmas optimizācija un attīstība, turpinot darbu pie Radio un televīzijas likuma un Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa grozījumu pieņemšanas, paredzot administratīvo sodu piemērošanas tiesību piešķiršanu Nacionālajai radio un televīzijas padomei;

2. turpināt darbu pie normatīvās bāzes sakārtošanas priekšvēlēšanu aģitācijas jomā, paredzot, ka priekšvēlēšanu periodā maksas priekšvēlēšanu aģitācija ir ierobežojama;

3. ņemot vērā Eiropas Komisijas 2002. gada oktobra atskaitē par Latvijas progresu saistībā ar iestāšanos Eiropas Savienībā iekļautos ieteikumus, Nacionālā radio un televīzijas padome uzskata par savu uzdevumu nostiprināt raidorganizāciju kontroles mehānismu, izveidojot monitoringa struktūrvienību un pilnveidojot Nacionālās radio un televīzijas padomes rīcībā esošo tehnoloģisko bāzi;

4. sekmēt objektīvu un pusēm pieņemamu risinājumu autortiesību un blakustiesību jomā. Lai arī Nacionālās radio un televīzijas padomes kompetencē neietilpst piedalīšanās sarunās starp raidorganizācijām un kolektīvā pārvaldījuma organizācijām (piemēram, AKKA/LAA un LAIPA) par jautājumiem, kas saistīti ar licenču līgumu slēgšanu, ir nepieciešams piedalīties Kultūras

ministrijas Konsultatīvās padomes sēdēs un vērtēt, vai autortiesību un blakustiesību atļauzības iekasēšanas un sadales noteikumi ir taisnīgi.

Turpmākie darbības virzieni autortiesību un blakustiesību jomā būtu sekojoši:

- * pirms raidorganizācijas apraides atļaujas termiņa atjaunošanas ir jānoskaidro - vai raidorganizācija ir noslēgusi ar attiecīgajām kolektīvā pārvaldījuma organizācijām autortiesību un blakustiesību licences līgumus un vai nav bijis tiesas nolēmuma, kurā fiksēts autortiesību likuma pārkāpums;
- * izsniedzot jaunu apraides atļauju, ir jāpieprasa raidorganizācijas un kolektīvā pārvaldījuma organizāciju noslēgto licenču līgumu kopijas;
- * jāinformē kolektīvā pārvaldījuma organizācijas par jaunas apraides atļaujas izsniegšanu;
- * pēc kolektīvā pārvaldījuma organizāciju rakstiska lūguma jāsniedz informācija par kabeļtelevīziju abonentu skaitu.

5. Sekojot starptautiskajai pieredzei, Latvijā jāsāk diskusija par papildus ierobežojumiem reklāmu ievietošanai bērnu raidījumos.

Nacionālajai radio un televīzijas padomei ir jāuzņemas arī informējoša un izglītojoša funkcija:

1. organizēt regulārus apmācību seminārus ar attiecīgu speciālistu piedalīšanos raidorganizāciju darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanai, kā arī seminārus vai diskusijas par elektronisko sabiedrības saziņas līdzekļu jomu skarošiem jautājumiem;
2. reizi pusgadā organizēt publisku diskusiju par kādu aktuālu jautājumu, kurā piedalītos Nacionālās radio un televīzijas padomes, raidorganizāciju, ieinteresēto nevalstisko organizāciju, valsts iestāžu un sabiedrības pārstāvji;
3. izveidot publisku un plašu elektronisko saziņas līdzekļu literatūras bibliotēku, kā arī maksimāli nodrošināt šīs literatūras pieejamību elektroniskā veidā interneta mājaslapā un izveidot datu bāzi;
4. veicināt nozares nevalstisko organizāciju veidošanos, kas kļūtu par Nacionālās radio un televīzijas padomes partneriem lēmumu pieņemšanā un normatīvo dokumentu apstiprināšanā;
5. turpināt veiksmīgi aizsākto sadarbību ar nevalstiskajām organizācijām Latvijas Republikas Saeimas un pašvaldību vēlēšanu gados - veikt kopīgu raidorganizāciju programmu kontroli, analizēt slēptās reklamēšanas vai neprofesionālas žurnālistikas gadījumus. Iegūtā informācija un pieredze laikā starp vēlēšanām ir jāizmanto, lai panāktu raidorganizāciju profesionalitātes paaugstināšanos un pilnveidotu attiecīgos tiesību aktus;
6. sekot informācijas tehnoloģiju mediju likumdošanas attīstības tendencēm citās pasaules valstīs.

3. Sabiedriskās raidorganizācijas

Laika posms pēc neatkarības atgūšanas sabiedriskajām raidorganizācijām ir bijis ļoti sarežģīts. Jauni uzdevumi, jaunu radošo darbinieku ienākšana kolektīvā un sabiedriskās raidorganizācijas misijas apzināšanās nozīmēja nopietnu izaicinājumu. Sabiedriskās raidorganizācijas joprojām ir saglabājušas skatītāju un klausītāju atzinību, kā arī spēju prasmi veidot Latvijas kultūrai nozīmīgu produkciju, neskatoties uz regulārajām finanšu un organizatoriskajām problēmām. Sabiedriskās raidorganizācijas saglabā savu lomu, balstot demokrātiskas sabiedrības politisko, juridisko un sociālo struktūru pamatvērtības,

cilvēktiesības, kultūru un politisko plurālismu; kā arī spēju veicināt savstarpējo saprašanos un iecietību starp indivīdiem, to grupām un valstīm, tādējādi dodot nozīmīgu ieguldījumu sociālās un kultūras vienotības sasniegšanā sabiedrībā.

Taču nepietiekamais finansējums raidorganizācijas faktiski ir novedis līdz izdzīvošanas robežai, tas nespēj apmierināt raidorganizāciju augošās vajadzības. Iepriekšējo trīs gadu laikā nav izdevies ieviest abonentmaksas kā sabiedrisko raidorganizāciju finansējuma avotu. Galvenie iemesli šai situācijai ir:

1. 7. Saeimas un valdību nevēlēšanās uzņemties nepopulāra, bet būtiska lēmuma pieņemšanu;
2. nepietiekama pašu sabiedrisko raidorganizāciju un Nacionālās radio un televīzijas padomes darbība, informējot un izskaidrojot sabiedrībai abonentmaksu jautājumu, lai mainītos kategoriski negatīvā sabiedrības attieksme pret to ieviešanu;
3. viedoklis, ka Nacionālās radio un televīzijas padomes izstrādātais modelis abonentmaksu ieviešanai būtu nepilnīgs vai paredzētu nesamērīgi dārgu abonentmaksu iekasēšanas faktisko administrēšanu ir nepieņemams. Īpaši izveidotajai 7. Saeimas abonentmaksu ieviešanas projekta izskatīšanas apakškomisijai un visām valdībām tika iesniegti konceptuāli priekšlikumi un aprēķini, kuri pierādīja, ka abonentmaksu iekasēšanu ir iespējams realizēt bez īpaši liela finansējuma.

2002. gadā Nacionālās radio un televīzijas padome un abas sabiedriskās raidorganizācijas parakstīja Vienošanās par Nacionālo pasūtījumu. Šis ir svarīgs ilgtermiņa dokuments, kas ievieš jauna veida izpratni par mūsdienīgām sabiedriskajām raidorganizācijām - tādu, kas atbilst Eiropas tradīcijām un Latvijas parakstītajām konvencijām. Šīs vienošanās ikgadējā izpildes atskaite būs dokuments, kas tiks publicēts ar mērķi veidot tiešu diskusiju ar sabiedrību un nevalstisko organizāciju sektoru.

Veidojot jaunu institūciju sabiedrisko raidorganizāciju kapitāla daļu pārvaldei, jāsāk arī Sabiedrisko raidorganizāciju likumprojekta izstrāde. Viens no Nacionālās radio un televīzijas padomes pamatuzdevumiem līdz tam ir novērst jebkādas politiskas kontroles vai spiediena iespējamību uz sabiedriskajām raidorganizācijām.

Latvijas Televīzija

Raksturojums

Par būtisku pavērsienu Latvijas Televīzijas attīstībā ir uzskatāma jaunā ģenerāldirektora izvēle 2002. gadā - ciešā sadarbībā ar televīzijas darbiniekiem un sabiedrībai atklātā konkursā atrasts vadītājs, kura uzdevums tagad ir atjaunot savstarpēju uzticību un nostiprināt brīva, demokrātiska un sociāli atbildīga plašsaziņas līdzekļa darbību. Eirovīzijas konkursa rīkošana, tālāka integrācija Eiropas sabiedrisko raidorganizāciju savienībā un jauno tehnoloģisko līdzekļu ieviešana - tas viss paver Latvijas Televīzijai jaunas iespējas, nodrošinot stabilu radošu attīstību.

Prioritātes

Par LTV attīstības prioritāti 2003.-2004. gadam jāizvirza programmu kvalitātes uzlabošana, Eirovīzijas konkursa organizēšana un visu tā radīto iespēju prasmīga izmantošana:

1. atjaunot LTV tehnisko nodrošinājumu un ieviest jaunas tehnoloģijas;
2. paaugstināt profesionālo sagatavotību un pieredzi;
3. nostiprināt starptautiskos sakarus un informācijas apmaiņu;

4. palielināt programmas LTV 2 aptveramības teritoriju.

Jāatbalsta Latvijas Televīzijas veiksmīga attīstība arī nepietiekama finansējuma apstākļos, jāveicina LTV vadības iesāktais darbs programmas uzlabošanā un paplašināšanā. Tikai šādi ir iespējams atgūt skatītāju uzticību un palielināt reklāmas ieņēmumus, vienlaikus pierādot valstij un sabiedrībai, ka sabiedriskā televīzija ir svarīga demokrātiskas sabiedrības sastāvdaļa, kurai nepieciešams būtisks finansējuma palielinājums.

Programma

Latvijas Televīzijas programma, lai izpildītu Nacionālā pasūtījuma prasības, ir saglabājama kā vienots un nedalāms divu kanālu kopums, kurā:

1. programma LTV 1 ir domāta plašai auditorijai dažādās vecuma un interešu grupās. LTV 1 tiek veidota kā informatīvs, kultūrizglītojošs un izklaidējošs kanāls, ietverot ziņas; informatīvi analītiskus raidījumus par valsts politisko, ekonomisko un sociālo jautājumu spektru; kultūrizglītojošos un izklaides raidījumus (t.sk. bērnu, pusaudžu un reliģiskie raidījumi); augstvērtīgas dokumentālās un mākslas filmas; visu žanru mūziku; valstiski nozīmīgu pasākumu un norišu (svētku dienas, Dziesmu svētki u.tml.) atspoguļošanu;
2. programma LTV 7 ir sporta, izklaides, filmu, seriālu, kā arī mazākumtautību un jauniešu raidījumu kanāls, kas papildina arī LTV 1 programmu, īpaši, attiecībā uz mācību un mazākumtautību raidījumiem, arī sabiedrības integrācijas raidījumiem. Kopumā šī programma ir vairāk veltīta masu kultūrai, ar galveno mērķi piesaistīt reklāmdevēju.

Īpaši jāsekmē Latvijas Televīzijas arhīva izmantošana programmu veidošanā un tā pieejamība internetā.

Finansējums

Būtiskākā neatrisinātā problēma, kas neļauj Latvijas Televīzijai pilnvērtīgi attīstīties, ir finansu līdzekļu trūkums, kurš liedz veikt trīs būtiskas pamatlīetas:

1. veidot sabiedrības interesēm atbilstošu programmu;
2. atjaunot televīzijas tehnisko parku, atbilstoši digitālās apraides prasībām;
3. uzglabāt televīzijas raidījumu arhīvu, atbilstoši modernajām tehnoloģijām.

Šobrīd nozīmīgu Latvijas Televīzijas finansiālo izdevumu daļu veido:

1. tehniskās ekspluatācijas izdevumi Latvijas Valsts radio un televīzijas centram;
2. nodokļu un nodevu nomaksas, īpaši, pievienotās vērtības nodoklis;
3. samaksas par autordarbu izmantošanu, kuras jau tuvākajos gados Latvijas Televīzijai būtiski palielināsies.

Šīs situācijas risinājumi:

1. saglabāt jauktu finansējuma modeli - valsts dotācijas un reklāmas ieņēmumi, pakāpeniska abonentmaksu ieviešana;
2. Latvijas Televīzijas rīcībā esošajam finansējuma apjomam 2003. gadā ir jāsasniedz LVL 10 800 000, 2004. gadā - LVL 11 100 000, 2005. gadā - LVL 11 500 000, proporcionāli palielinoties visiem trīs finansējuma avotiem.

Latvijas Radio

Raksturojums

Latvijas Radio, neskatoties uz nepietiekamo finansējumu, ir spējis saglabāt līderpozīcijas teritorijas aptveramības, klausītāju skaita un sabiedrības uzticēšanās līmeņa vērtējumos.

Programma

Kopumā tuvākajā laikā nebūtu pamata kardināli mainīt Latvijas Radio atsevišķu programmu tematisko uzbūvi:

1. programma LATVIJAS RADIO 1 - pasaules ziņas, informācija un analīze par Latvijas politisko, sociālo, tautsaimniecības un kultūras dzīvi, raidījumi bērniem, literatūra un raidlugas, reliģiskie raidījumi, mūzika, folkloras raidījumi;
2. programma LATVIJAS RADIO 2 - latviešu populārās mūzikas programma;
3. programma LATVIJAS RADIO 3 ("Klasika") - vienīgā nopietnās mūzikas raidstacija Latvijā, kas ietver latviešu oriģinālmūziku un latviešu mūziķu ieskaņojumus no Latvijas Radio fonotēkas arhīva, kā arī pašus jaunākos ierakstus. Dalība Eiropas Raidorganizāciju savienībā (EBU) ļauj "Klasikai" gan saņemt koncertu ierakstus un tiešraides, gan arī piedāvāt mūsu mūziķu sniegumu pasaulē;
4. programma LATVIJAS RADIO 4 ("Doma laukums") - integrācijas programma krievu un citās Latvijā dzīvojošo tautu valodās. Informācija un analīze par Latvijas politisko, sociālo, tautsaimniecības un kultūras dzīvi, mūziku un jaunatnes lietām.
5. nepieciešams piesaistīt Latvijas Radio gados jaunāku auditoriju, tāpēc ir atbalstāma programmas LATVIJAS RADIO 5 veidošana, kas paredzēta bez komerciālās reklāmas, augstskolu finansētu programmu, kā arī Saeimas plenārsēžu translēšanai. Projekts atbalstāms tikai pie nosacījuma, ka tiek radīta papildus tehniskā bāze, nodrošināts radošais un tehniskais personāls, un jaunā programma nerada finansiālus zaudējumus Latvijas Radio kopumā.

Tomēr ir iespējamas taktiskas izmaiņas raidījumu veidošanā, piemēram, sporta programmu apjoma palielināšana visos kanālos, izņemot LATVIJAS RADIO 3 "Klasika"; programmu apmaiņas palielināšana ar citu valstu raidstacijām - LATVIJAS RADIO 4 "Doma laukums"; radio literāri dramatisko jauniestudējumu kopējā apjoma un dažādības pieaugums u.tml. Pie tam ir jānodrošina, ka visas Latvijas Radio veidotās programmas Latvijā tiek izplatītas stereo variantā.

Finansējums

Latvijas Radio finansējuma jautājums ir ļoti aktuāls. Pēc faktiskās situācijas izvērtēšanas ir jāsecina - lai Latvijas Radio spētu saglabāt un uzlabot savu profesionālo līmeni, nepieciešams:

1. saglabāt jauktu finansējuma modeli - valsts dotācijas un reklāmas ieņēmumi, pakāpeniska abonentmaksu ieviešana;
2. palielināt valsts dotāciju apraides apmaksai Latvijas Valsts radio un televīzijas centram, kas pašlaik ir lielākā izmaksu pozīcija, kā arī maksājumiem par intelektuālā īpašuma lietošanu;
3. tuvākajos gados papildus finansējumu piešķirt:

* Latvijas Radio korespondentpunkta izveidei Briselē;

* Latvijas Radio arhīva (fonotēkas) sakārtošanai, digitalizācijai, pieejamībai un iekļaušanai vienotā informatīvajā tīklā;

* 2003. gadā Latvijas Radio ēkas Rīgā, Doma laukumā 8 kapitālā remonta priekšprojekta dokumentācijas un līdz 2005. gadam attiecīgo projektu izstrādei, darbu pasūtījuma procedūru organizēšanai un fiziskai remontdarbu sākšanai;

* kopš 1998. gada veiksmīgi veikto investīciju (radio programmu sagatavošanas un pārraidīšanas sistēmas kapitālā atjaunošana un digitalizācija) amortizācijas nodrošināšanai.

4. Komerčiālās raidorganizācijas

2002. gadā Latvijā darbojās piecdesmit astoņas komerčiālās televīzijas un radio raidorganizācijas, no kurām trīs radio un divas televīzijas veic nacionālo apraidi, astoņpadsmit radio un septiņas televīzijas - reģionālo apraidi, desmit radio un septiņpadsmit televīzijas - vietējo apraidi. Vienai radio un četrpadsmit televīzijas raidorganizācijām ir izsniegtas retranslācijas atļaujas.

Pēdējo trīs gadu laikā ir izkristalizējušās sekojošas tendences:

1. Vietējās un reģionālās televīzijas, lai nodrošinātu ētera laika aizpildīšanu un uzlabotu finansiālo situāciju, vēlas retranslēt Rīgas reģionālo raidorganizāciju programmas. Izteikti šāds risinājums bija vērojams līdz 2001. gadam, kad nacionālās apraides tiesības tika piešķirtas televīzijas raidorganizācijai SIA "TV 3 Latvia". Prognozējams, ka tuvākajos gados līdzīgas tendences būs SIA "TV 5 Rīga".

2. Ir vērojama komerčiālo radio raidorganizāciju vēlme "apvienoties" - lielajiem radio raidorganizāciju īpašniekiem Rīgā un Daugavpilī iegādāties mazo reģionālo un vietējo raidorganizāciju kapitāla daļas. Bieži šis process nozīmē arī programmu dažādības un izvēles samazināšanos. Radio raidorganizāciju darbībā biežāk ir sastopami arī negodīgas konkurences gadījumi, piemēram, iepērkot gatavus raidījumus no Krievijas raidorganizācijām (līdz 2002. gada martam no "Ruskoje radio", šobrīd - "Eiropa Plus").

Saskaņā ar Konceptijā izvirzītajiem mērķiem komerčiālo raidorganizāciju galvenie attīstības virzieni tuvākajos trīs gados:

1. esošo komerčiālo raidorganizāciju stiprināšana, veicinot programmu dažādību, kvalitāti un profesionālismu;

2. godīgas konkurences veicināšana, nodrošinot optimālu sabiedrisko un komerčiālo raidorganizāciju balansu plašsaziņas līdzekļu tirgū, kā arī sekmējot neatkarīgo producentu darbības lauka paplašināšanos;

3. komerčiālo raidorganizāciju iesaistīšana nacionālā pasūtījuma izpildē Latvijas likumdošanā paredzētajos apmēros;

4. tādu preču zīmju aizliegšana, kas tieši vai netieši var maldināt auditoriju.

Ņemot vērā elektronisko sabiedrības saziņas līdzekļu pašreizējo tirgus potenciālu, jaunu nacionālo komerčiālo raidorganizāciju veidošana tuvāko gadu laikā nav lietderīga. Tomēr Nacionālā radio un televīzijas padome uzskata par savu prioritāti vismaz reizi gadā ar Latvijas iedzīvotāju socioloģisko aptauju palīdzību noskaidrot sabiedrības attieksmi pret esošo raidorganizāciju piedāvājumu un vajadzības gadījumā apsvērt iespēju izsludināt konkursu uz jaunu raidorganizāciju veidošanu, atbilstošu auditorijas pieprasījumam (piemēram, tematiskie radiokanāli kultūras mantojuma atspoguļošanai, informatīvie radio pie Latvijas tranzīta maģistrālēm) un ģeogrāfiskajai aptveramībai.

Koncepcija paredz Nacionālās radio un televīzijas padomes juridiskā interešu konflikta novēršanu (skat. 2. nodaļu). Funkciju nodalīšana palielinās Nacionālās radio un televīzijas padomes objektivitāti, pieņemot lēmumus, kas skar komerciālo raidorganizāciju attīstību. Līdz funkciju nodalīšanas pabeigšanai Nacionālā radio un televīzijas padome nodrošinās maksimālu atklātību lēmumu pieņemšanā, kuri skar sabiedriskās un komerciālās raidorganizācijas.

Saskaņā ar sabiedrības integrācijas procesu Nacionālā radio un televīzijas padome analizēs svešvalodu lietošanu komerciālo radio un televīzijas raidorganizāciju darbībā. Izvērtējot Radio un televīzijas likumā ietvērto svešvalodu lietošanas ierobežojumu lietderību, īpaši, vietās ar lielu cittautiešu īpatsvaru, Nacionālā radio un televīzijas padome ierosinās diskusiju par veidiem, kā veicināt cittautiešu auditorijas piesaisti Latvijas informācijas telpai. Šī jautājuma risināšana tuvākajā laikā būs aktuāla divu iemeslu dēļ:

1. atsevišķas komerciālās raidorganizācijas ir vērsušas Nacionālās radio un televīzijas padomes uzmanību uz to, ka svešvalodu lietošanas ierobežojumi kavē gan radio, gan televīzijas raidorganizāciju attīstību;

2. Eiropas Padomes "Vispārējās konvencijas par nacionālo minoritāšu aizsardzību" iespējamā ratifikācija 8. Saeimas darbības laikā radīs pretrunu ar Radio un televīzijas likumu - konvencijas 9. pants paredz minoritāšu tiesības netraucēti saņemt un izplatīt informāciju un idejas minoritātes valodā bez ierobežojumiem no valsts institūciju puses, bet Radio un televīzijas likuma 19. panta 5. daļa nosaka, ka raidorganizācijas veidotajās programmās raidlaika apjoms svešvalodā nedrīkst pārsniegt 25% no raidlaika kopapjoma diennaktī.

Tāpēc Nacionālā radio un televīzijas padome uzskata, ka ir nepieciešama Radio un televīzijas likuma 19. panta izvērtēšana un grozījumu sagatavošana. Taču pirms likuma izmaiņām ir svarīgi veikt plašu socioloģisku pētījumu, lai noskaidrotu Latvijas sabiedrības viedokli.

Īpaša uzmanība tiks pievērsta tam, lai mazinātu slēptās reklāmas gadījumus komerciālo raidorganizāciju darbībā, tiks veikts nepieciešamais izskaidrojošais darbs un kontrole, kā arī, ja nepieciešams, sagatavoti grozījumi likumdošanā, lai precizētu slēptās reklāmas jēdzienu.

Nacionālā radio un televīzijas padome, pamatojoties uz līdzšinējo pieredzi, uzskata par nepieciešamu uzlabot un konkretizēt Vispārējās programmas koncepcijas un atskaites par tās izpildi iepriekšējā gadā formu, lai novērstu formālu attiecīgo sadaļu aizpildīšanu un iegūtu plašāku un detalizētāku informāciju par raidorganizāciju programmu saturu. Tāpat Nacionālā radio un televīzijas padome uzskata, ka ārzonās uzņēmumu līdzdalība Latvijas komerciālo raidorganizāciju kapitāla daļās (dibināšanā) nav vēlama.

Komerčiālās radio raidorganizācijas

Tuvāko trīs gadu laikā konkursi par apraides atļaujas izsniegšanu brīvajās radio frekvencēs tiks izsludināti saskaņā ar:

1. LR Satiksmes ministrijas Latvijas Valsts Elektrosakaru inspekcijas informāciju par brīvām frekvencēm;
2. elektronisko sabiedrības saziņas līdzekļu tirgus potenciāla analīzi attiecīgajā reģionā;
3. esošo raidorganizāciju izteikto vēlmi paplašināt un attīstīt savu darbību;
4. iedzīvotāju pieprasījumu pēc jaunām radio programmām.

Komerčiālo radio raidorganizāciju jomā Nacionālā radio un televīzijas padome pievērsīs uzmanību šādiem galvenajiem jautājumiem:

1. attīstīt un uzlabot sadarbību ar Satiksmes ministrijas Latvijas Valsts Elektrosakaru inspekciju, sevišķi, jautājumos, kas saistīti ar jaunu reģionālo vai vietējo radio konkursu izsludināšanu. Šīs sadarbības ietvaros panākt, lai Nacionālā radio un televīzijas padome regulāri tiktu nodrošināta ar informāciju par brīvo frekvenču sadalījuma plānu Latvijā;
2. atbalstīt nelielu vietējo radio veidošanu, kas nodrošinātu klausītājus ar vietējo informāciju un būtu maksimāli piesaistīti vietējai auditorijai. Šādas radio raidorganizācijas varētu darboties, piemēram, kā dažādu mācību iestāžu, Latvijas Bruņoto spēku daļu vai Zemessardzes daļu radio. Lai precizētu šāda tipa radio staciju tiesisko statusu, apsvērt iespēju Radio un televīzijas likumā ieviest terminu "nekomerčiāla vietējā radio raidorganizācija";
3. ja tiek mainīti Radio un televīzijas likuma 19. panta 5. daļas nosacījumi, tad vietās, kur ir liels cittautiešu īpatsvars, varētu tikt atļauts atsevišķām komerciālajām radio raidorganizācijām veidot programmas tikai krievu vai citā svešvalodā, kas būtu domātas vietējai cittautiešu auditorijai, bet obligāti nodrošinot, ka attiecīgajā apdzīvotajā vietā skan vairāku citu radio raidorganizāciju programmas latviešu valodā;
4. atbalstīt komerciālo radio raidorganizāciju praksi apvienoties, lai veidotu vienotu reklāmas tirgus piedāvājumu. Savukārt par vietējo radio raidorganizāciju iespējamu saslēgšanos tīklos lemt, izvērtējot katru gadījumu atsevišķi, ar nosacījumu, ka šīs raidorganizācijas turpina veidot vietējās ziņas;
5. Nacionālā radio un televīzijas padome ir gatava veicināt publisku diskusiju par kolektīvā pārvaldījuma organizāciju un radio raidorganizāciju sadarbību un attiecību uzlabošanu, kaut arī tās kompetencē neietilpst autortiesību un blakustiesību jautājumu risināšana;
6. veicināt Latvijā un Eiropas Savienības valstīs veidotu programmu izgatavošanu un izplatīšanu.

Komerčiālās televīzijas raidorganizācijas

Tuvāko trīs gadu laikā konkursi par apraides atļauju izsniegšanu brīvajās televīzijas frekvencēs tiks izsludināti saskaņā ar:

1. LR Satiksmes ministrijas Latvijas Valsts Elektrosakaru inspekcijas informāciju par brīvām frekvencēm;
2. elektronisko sabiedrības saziņas līdzekļu tirgus potenciāla analīzi attiecīgajā reģionā;
3. esošo raidorganizāciju izteikto vēlmi paplašināt un attīstīt savu darbību;
4. iedzīvotāju pieprasījumu pēc jaunām televīzijas programmām.

Izsludinot konkursu apraides atļaujas iegūšanai komerciālajām televīzijām, tiks ņemti vērā šādi kritēriji:

1. raidorganizācijas tehniski profesionālais potenciāls;
2. ietekme uz esošo raidorganizāciju darbību;
3. raidorganizācijas spēja nodrošināt savu pastāvēšanu, ņemot vērā saimniecisko stāvokli attiecīgajā Latvijas apdzīvotajā vietā.

Komerčiālo televīzijas raidorganizāciju darbības jomā Nacionālā radio un televīzijas padome pievērsīs uzmanību šādiem galvenajiem jautājumiem:

1. Uzraudzīt, lai televīzijas raidorganizācijas, veidojot raidījumus, ievērotu minimālos standartus attiecībā uz cilvēka cieņas un personīgās dzīves neaizskaramību, bērnu un pusaudžu aizsardzību pret vardarbības un pornogrāfijas kaitīgo ietekmi. Vardarbības problēma tiks risināta, izmantojot vairākus paņēmienus:

* Nacionālās radio un televīzijas padomes pārstāvju un ekspertu izveidota komisija piemēros instrukciju *Par bērnu un pusaudžu aizsardzību pret vardarbības kaitīgo ietekmi televīzijas raidījumos*;

* sabiedrībā tiks veicināta diskusija par Nacionālās radio un televīzijas padomes veikto kontroli un tās rezultātiem;

* komerciālās televīzijas raidorganizācijas, kurām ir nacionālā apraide (LNT, TV3), tiks aicinātas veidot raidījumu vērtēšanas komisijas (darbinieki, eksperti, vecāki), par kuru darbības rezultātiem Nacionālā radio un televīzijas padome tiktu regulāri informēta, bet nekādā veidā neiejauktos to darbā;

* palielinot laiku, kad ir aizliegti raidījumi, kas var kaitēt bērnu un pusaudžu normālai fiziskajai, garīgajai un tikumiskajai attīstībai - pašreiz noteikto aizliegumu demonstrēt šāda tipa raidījumus un filmas palielināt uz laiku no 7:00 līdz 23:00, jo bērnu un pusaudžu dienas režīms pēdējos gados ir mainījies;

* sadarboties ar Nacionālo kinematogrāfijas centru, lai iepriekš sistematizētu filmas ar vardarbības ainām un sadalītu tās kategorijās.

2. Ņemot vērā, ka šīs Konceptcijas darbības laikā Latvija, iespējams, kļūs par Eiropas Savienības dalībvalsti, Nacionālā radio un televīzijas padome pievērsīs īpašu uzmanību, lai komerciālās televīzijas raidorganizācijas ievērotu Radio un televīzijas likuma 18. panta 1. daļas normatīvos noteikumus, kas paredz proporcionāli lielāku raidlaika daļu atvēlēt Eiropas valstīs veidotajiem darbiem.

3. Veicināt, lai komerciālās televīzijas raidorganizācijas dotu ieguldījumu vārda brīvības nodrošināšanā:

* veidojot publiskas diskusijas;

* nodrošinot "atgriezenisko saiti", problēmu publiskošanu un analīzi;

* iesakot raidorganizācijām ar nacionālo apraidi veltīt šāda tipa raidījumiem ne mazāk par 2,5 stundām nedēļā, bet reģionālajām raidorganizācijām - ne mazāk par 1,5 stundām nedēļā.

4. Aizstāvēt uzskatu, ka visiem Latvijas iedzīvotājiem ir vienādas tiesības saņemt informāciju un izvēlēties sev interesantākos televīzijas raidījumus, bet ir īpaši svarīgi šīs tiesības nodrošināt skatītājiem, kas dzīvo ārpus Rīgas. Tāpēc reģionālo un vietējo televīziju galvenajiem uzdevumiem jābūt:

* neatkarīgas vietējās informācijas nodrošināšana;

* vietējo iedzīvotāju rūpju un interešu paušana;

* kvalitatīvu, sabiedrības interesēm atbilstošu programmu veidošana.

5. Izstrādāt darbības plānu, lai risinātu vietējo televīziju galvenās problēmas:

* nepietiekams finansējums;

* nepietiekama redakcionālā neatkarība;

* darbinieku profesionālā izglītība.

2003. gadā SIA "TV 3 Latvia" pabeigs nacionālās apraides izveidi, tāpēc vietējām televīzijām vairs nebūs nepieciešams retranslēt šīs raidorganizācijas programmu. Pastāv draudi, ka tās atsāks retranslēt citās valstīs veidotās televīzijas programmas. Tāpēc Nacionālā radio un televīzijas padome īpaši sekos, lai tiktu ievērotas Radio un televīzijas likumā noteiktās retranslācijas tiesiskās normas. Ar semināriem un praktiskām nodarbībām Nacionālā radio un televīzijas padome palīdzēs uzlabot vietējo televīziju programmu kvalitāti un sekmēs raidorganizāciju tālāko attīstību.

6. Risināt jautājumu par reģionālo televīziju vietu sabiedriskajā televīzijā (analizēt iespēju izvietot reģionālo televīziju sagatavotus informatīvus raidījumus LTV 2 kanālā), šī jautājuma apspriešanā piesaistīt pārstāvjus no reģionālajām televīzijām.

Kabeļtelevīzijas

2002. gadā Latvijā darbojās trīsdesmit septiņas kabeļtelevīzijas. Pašlaik tās kopā apkalpo aptuveni 308 tūkstošus abonentu. Pēc apkopotajām ziņām par kabeļtelevīzijas abonentu skaitu, darbtīklu un retranslētajām programmām jāsecina, ka kabeļtelevīzijas turpina attīstīties, piedāvājot skatītājiem plašāku retranslējamo programmu klāstu.

2001. gada 1. novembrī tika pieņemts likums „Par telekomunikācijām”, kas nosaka telekomunikāciju pakalpojumu lietotāju, operatoru, pakalpojumu sniedzēju, tīklu īpašnieku un valsts institūciju tiesības, pienākumus un atbildību saistībā ar telekomunikāciju sektora regulēšanu, telekomunikāciju tīklu izveidošanu, attīstību un ekspluatāciju, telekomunikāciju pakalpojumu sniegšanu.

Nacionālā radio un televīzijas padome uzskata, ka, veicinot un pārraugot kabeļtelevīziju attīstību Latvijā turpmākajos trīs gados, tās uzdevumi ir:

1. Izstrādāt grozījumus Radio un televīzijas likumā, saskaņojot tā normas ar pieņemto likumu „Par telekomunikācijām”, t.i., izstrādāt grozījumus Radio un televīzijas likumā, kas saistīti ar valsts institūciju kompetenci, kā arī saskaņot vienādu terminu lietošanu abos likumos.
2. Saskaņot Radio un televīzijas likuma normas ar Eiropas konvenciju par pārrobežu televīziju, kas nosaka, ka brīvi uztveramas televīzijas programmas, kuras tiek veidotas un sākotnēji izplatītas Eiropas konvencijas “Par pārrobežu televīziju” dalībvalstīs publiskos telekomunikāciju tīklos, drīkst izplatīt bez jebkādiem ierobežojumiem.
3. Pamatojoties uz 2. punktu un ievērojot bieži maināmo retranslējamo programmu koncepciju, Nacionālā radio un televīzijas padome ir atvieglousi izmaiņu izdarīšanas kārtību, padarot to efektīvāku un ātrāku. Tomēr minētā kārtība var tikt vienkāršota, mainot esošos noteikumus, pieprasot no kabeļtelevīzijām noteiktā laikā iesniegt Padomei informāciju par izmaiņām retranslējamo programmu koncepcijā un, gadījumā, ja pēc informācijas saņemšanas noteiktā laikā Padome neaizliedz vai neceļ iebildumus pret retranslējamo programmu koncepcijas izmaiņām, tad kabeļtelevīzijas var sākt konkrētās programmas retranslāciju.
4. Pilnveidot kabeļtelevīziju apraides atļauju izsniegšanas kārtību. Līdzšinējā kārtība ir pielīdzināta televīziju apraidei. Ņemot vērā, ka kabeļtelevīzijas izplata programmu konkrētam skatītāju lokam, jāizstrādā atbilstoši kabeļtelevīziju apraides atļaujas izsniegšanas nosacījumi.
5. Izvērtējot kabeļtelevīziju veidotās programmas, Nacionālā radio un televīzijas padome secina, ka daļai kabeļtelevīziju apraides atļauja ir bijusi vajadzīga galvenokārt tāpēc, lai izveidotu savu informatīvo kanālu, kurā tiek sniegta informācija par kabeļtelevīzijas retranslētajām programmām. Padome uzskata par nepieciešamu izstrādāt normatīvu pamatu

informatīva kanāla izplatīšanas tiesību piešķiršanai, kas netiktu pielīdzinātas apraides tiesībām. Informatīva kanāla izplatīšana veicinās abonentu informēšanu par izmaiņām kabeļtelevīzijas darbībā.

6. Padome uzskata par nepieciešamu izstrādāt definīciju, kas precizētu Radio un televīzijas likumā iekļauto un bieži vien patvaļīgi tulkoto jēdzienu - „tehniskie bloķēšanas līdzekļi”.

7. Vadoties no saņemtās informācijas par to, ka kabeļtelevīzijām nav tiesību pilnā apmērā retranslēt programmas autortiesību aizsardzības dēļ, lai nodrošinātu kabeļtelevīziju līdzsvarotu attīstību, Nacionālajai radio un televīzijas padomei jāseko autortiesību aizsardzības likumdošanas ievērošanai kabeļtelevīziju darbībā.

8. Pievērst uzmanību abonentu tiesību aizsardzības jautājumam, nosakot obligātus nosacījumus ar abonentiem slēdzamajā līgumā, kā arī citus nosacījumus, tādējādi aizsargājot abonentu intereses.

9. Respektējot namīpašnieku tiesības aizliegt kabeļtelevīziju tīklu ierīkošanu, risināt šo jautājumu tā, lai tiktu nodrošinātas iedzīvotāju tiesības saņemt kabeļtelevīziju pakalpojumus.

10. Sadarbībā ar LR Satiksmes ministrijas Latvijas Valsts Elektrosakaru inspekciju veicināt saskaņotas datu bāzes izveidošanu par kabeļtelevīzijām.

11. Nodrošināt stingrāku kontroli, lai novērstu vietējas izcelsmes reklāmas ievietošanu retranslējamā programmā.

5. Jaunās tehnoloģijas

Ciparu virszemes televīzija

Eiropas Kopienas direktīvās ir ieteikts Eiropas Savienības dalībvalstīm pāriet uz ciparu apraidi līdz 2006. gadam, taču vairāk nekā puse Eiropas Savienības valstu pāries uz ciparu apraidi jau 2003. gadā, kas, ņemot vērā apraides pārrobežu raksturu, nozīmē, ka Latvijai ir jāiesaistās šajā procesā un jāturpina ciparu apraides ieviešana.

Latvijas Valsts radio un televīzijas centram apraides analogā tīkla modernizācijai tuvāko 2-5 gadu laikā būs nepieciešami lieli naudas līdzekļi, kurus nebūs iespējams gūt kā papildus maksu no televīzijas kanāliem, bet rezultātā šie līdzekļi tiks ieguldīti novecojušā tehnoloģijā. Šobrīd ir nepieciešams virszemes apraidē izdarīt kvalitatīvu un kvantitatīvu “lēcieni”, lai tā varētu piedāvāt skatītājiem un programmu veidotājiem interaktīvus pakalpojumus un bagātīgu programmu klāstu, samazinot apraides izmaksas un radot iespēju pilnvērtīgi konkurēt ar satelīttelevīziju.

Pāreja no analogās televīzijas uz ciparu televīziju ir ilgstošs un komerciāli diezgan nepievilcīgs process, tāpēc vairākās valstīs (piemēram, Lielbritānijā) tas tiek finansēts no valsts budžeta. Latvijā šāds risinājums ir maz ticams, tādēļ Latvijas Mobilā Telefona kapitāla daļu dividendes ir labākais finansējuma modelis jaunā apraides tīkla ieviešanai - telekomunikāciju sektorā nopelnītā nauda tiek investēta atpakaļ šajā sektorā.

Lai pārejas periodā sabiedrībai nodrošinātu pilnvērtīgu programmu piedāvājumu, ir nepieciešams Rīgas un tās reģiona apraidei izveidot sešu programmu pakešu vienības (multiplexus), un pārējā Latvijas teritorijā - četru programmu .

Veiksmīgi realizējot pāreju no analogās televīzijas apraides uz digitālo, Latvijas valsts nodrošinās, ka:

1. tiek izpildītas Eiropas Savienības ieteikuma direktīvas pārejai uz ciparu apraidi līdz 2006. gadam;

2. abonentmaksu par sabiedriskās televīzijas pakalpojumu ir iespējams ieviest kā neatņemamu pakalpojuma sastāvdaļu; tas varētu samazināt abonentmaksu iekasēšanas izdevumus;
3. sabiedrībai ir pieejams daudz lielāks televīzijas programmu klāsts, kas veicinās viedokļu dažādību;
4. samazinās apraides izmaksas, kā arī tehnikas apkalpošanas un uzturēšanas izmaksas; tā ir arī videi draudzīga apraides sistēma, jo ar mazāku jaudu tiek iegūts lielāks skaits televīzijas programmu;
5. racionālāk tiks izmantots elektromagnētiskais viļņu spektrs, jo vienā frekvenču kanālā izdodas pārraidīt četras līdz sešas programmas.

Visbūtiskākais ieguvējs šajā procesā ir televīzijas skatītāji, kuriem tiks nodrošināts, ka:

1. vairākkārt pieaugs piedāvāto televīzijas programmu klāsts;
2. zemes apraide (DVB-T) ir vienkārša salīdzinājumā ar citiem apraides veidiem; tās uztveršanai var izmantot esošos televīzijas uztvērējus;
3. tiks iegūta izcila attēla un skaņas kvalitāte;
4. tiks papildus piedāvāti jauni pakalpojumi - maksas video, mācību pārraides un citi interaktīvie pakalpojumi.

Līdz ciparu tehnoloģijas pilnīgai ieviešanai ir saglabājama analogā apraide.

Satelīttelevīzija

Satelīttelevīziju darbības attīstībai nepieciešams izstrādāt normatīvu pamatu, kurā jānosaka satelīttelevīziju komplektētāju licences izsniegšanas un darbības kārtība. Attiecībā uz satelīttelevīziju jāizmanto tie paši programmu komplektēšanas principi kā virszemes ciparu apraidē: programmu paketē tiek komplektētas dažādas televīzijas programmas un, izmantojot satelītu pavadoņus, tās tiek nogādātas līdz skatītājam. Dažādie ciparu apraides formāti ir savstarpēji konkurējoši attiecībā pret skatītāju jeb klientu, tāpēc ir nepieciešams attiecināt vienotus normatīvos noteikumus par ciparu apraidi uz visām apraides organizācijām, ja tās savu programmu izplata Latvijas teritorijā. Satelīttelevīzijas programmu komplektētājam, kurš apraida Latvijas teritorijā, jāpiemēro līdzīgi licencēšanas noteikumi. Šie noteikumi jāpiemēro satelīta apraidei, kura notiek valsts teritorijā, izmantojot *DTH* ("tieši uz māju") standartu.

6. Konceptijā lietotie termini

Apraide - programmu veidošana (komplektēšana) un sākotnējā izplatīšana publiskai uztveršanai. Par apraidi uzskatāma arī programmu nodošana izplatīšanai starp uzņēmumiem (uzņēmējsabiedrībām), lai nodrošinātu to sākotnējo izplatīšanu publiskai uztveršanai. Par apraidi nav uzskatāma informācijas izplatīšana slēgtām, lokālām auditorijām - viesnīcās, transportlīdzekļos un atsevišķās ēkās, kā arī programmu izplatīšana vairākās ēkās, ja patērētāju (kabeļu pieslēgumu) kopējais skaits nav lielāks par 25.

Autortiesības - tiesības, kuru aizsardzību Latvijas Republika ir uzņēmusies nodrošināt, iekļaujot attiecīgās normas Satversmes 8. daļā, pievienojoties Bernes konvencijai par literāro un mākslas darbu aizsardzību un *WIPO* līgumam par autortiesībām, pieņemot Autortiesību likumu un iekļaujot autortiesības aizsargājošās normas citos tiesību aktos.

Elektroniskie sabiedrības saziņas līdzekļi - radio, televīzija, kabeļtelevīzija, kabeļradio (radiotranslācija), satelītradio, satelīttelevīzija, datortelevisija, teleteksts, radio datu sistēma un citas apraides sistēmas.

Neatkarīgais producents - persona, kas nodarbojas ar filmu, reklāmu, atsevišķu radio, televīzijas raidījumu vai programmu veidošanu, saskaņā ar Autortiesību likumu ir blakustiesību īpašnieks, turklāt raidorganizācijai, kurai neatkarīgais producents sniedz pakalpojumus, nepieder vairāk par 25% balsstiesību vai akciju kapitāla neatkarīgā producenta uzņēmumā (uzņēmējsabiedrībā). Neatkarīgajam producentam, kura ražojumus izplata raidorganizācija, ir atklāti finansēšanas avoti.

Preču zīme (*brand name*) - aizsargāts vai arī neaizsargāts programmas vai raidījuma nosaukums vai publiski atpazīstama tā daļa.

Programma - raidījums vai atsevišķu raidījumu kopums, kas veidots ar kopēju nosaukumu un tiek izplatīts ar tehniskiem līdzekļiem. Programmas sadalījums pa dažādiem laikiem un izplatīšanas tīkliem pieļaujams, ja izplatīšana dažādos tīklos nenotiek vienlaicīgi.

Programmu izplatīšana - signālu pārraide (programmu novadīšana no avota līdz raidīšanas tehniskajiem līdzekļiem) un raidīšana.

Raidījums - ar tehniskiem līdzekļiem veidots informatīvs, analītisks vai cita veida noteikta nosaukuma un apjoma materiāls. Raidījumi var būt periodiski un neperiodiski, var būt ar perioda pārtraukumiem.

Raidījuma elementi - var būt atdalīti, paskaidrojoši vai cita rakstura un nav programmas saturiskā daļa.

Raidīšana - programmu sākotnējā izplatīšana publiskai uztveršanai ar zemes raidītāju, kabeļu tīklu vai satelītu palīdzību atklātā vai kodētā veidā, izmantojot elektromagnētiskā lauka svārstību frekvenču spektra daļu starptautiskajos standartos noteiktajās frekvencēs (radio) un kanālos (televīzija). Šis termins neietver tos komunikāciju pakalpojumus, kas tiek sniegti pēc individuāla pieprasījuma.

Raidorganizācija - uzņēmums (uzņēmējsabiedrība), kam ir redaktoriska atbildība par programmu izkārtojumu, kas veido programmas un veic programmu izplatīšanu vai nodod tās izplatīšanai trešajām personām, vai ir uzņēmums (uzņēmējsabiedrība), kas veic programmu retranslāciju un saskaņā ar to atrodas Latvijas Republikas jurisdikcijā.

Reklāma - apmaksāts, citādi atlīdzināts vai pašreklāmas nolūkos izdarīts publisks paziņojums par precēm vai pakalpojumiem, firmām, personām, organizācijām, to darbības veidiem, idejām u.c., lai veicinātu to popularitāti vai pieprasījumu pēc tiem.

Retranslācija - Latvijā vai ārvalstīs izplatītās programmas uztveršana un tūlītēja pilnīga vai daļēja izplatīšana, neizdarot programmā vai raidījuma saturā nekādus grozījumus. Par satura grozījumiem nav uzskatāma programmas vai raidījuma tulkošana (dublējot vai subtitrējot), ja tā izdarīta ar programmas tiesību turētāja piekrišanu.

Slēptā reklāma - reklāmas nolūkā veikts preču, pakalpojumu, preču ražotāja vai pakalpojumu sniedzēja vārda, firmas zīmes vai darbības attēlojums raidījumā skaņas vai attēla veidā, kurš pēc savas būtības var maldināt auditoriju. Šāds attēlojums uzskatāms par tīši veiktu, īpaši, gadījumā, ja par to saņemta samaksa vai cita veida atlīdzība.

Televeikals - raidījums, kurā tiek izteikts tiešs piedāvājums par samaksu piegādāt preces vai sniegt pakalpojumus.

Sponsorēšana - tieša vai netieša programmas vai raidījuma finansēšana, ko veikusi fiziska vai juridiska persona, kas nav iesaistīta apraides nodrošināšanā, ar mērķi popularizēt savu vārdu, firmas zīmi, darbības veidu vai tēlu.